

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**METABOLISME-
ENDOCRINOLOGIA**

Coordinació: ROS SALVADOR, JOAQUIN

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	METABOLISME-ENDOCRINOLOGIA			
Codi	100505			
Semestre d'impartició	2N SEMESTRE - GRAU- JUN/SET			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Medicina	1	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Només examen			
Coordinació	ROS SALVADOR, JOAQUIN			
Departament/s	CIÈNCIES MÈDIQUES BÀSIQUES			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	H Presencials 60 H. No Presecials 90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català/Anglès(articles)			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ROS SALVADOR, JOAQUIN	joaquin.ros@udl.cat	0	

Competències

3 Metabolisme

4 **Regulació i integració metabòlica.**

5 **Conèixer els principis bàsics de la nutrició humana**

21 Conèixer la morfologia, estructura i funció del sistema endocrí.

24 Creixement, maduració i envelliment dels diferents aparells i sistemes.

27 Manejar material i tècniques bàsiques de laboratori.

28 Interpretar una anàlisi normal

71 Comprendre i interpretar críticament textos científics

Continguts fonamentals de l'assignatura

Matèria	Metabolisme i Endocrinologia				Codi	
Curs	2014-15	Facultat	Medicina	Ensenyament	Medicina	
Caràcter	Troncal	Durada	1 Semestre		Període	2S-1C
ECTS	6	H Presencials	60		H. No Presecials	90
Tipus Act	Presencial		Magistral		Pràctica	Seminari
Distribució	60		35		10	10
Mida Grups			1		1/6	1/6
Departament:	Ciències Mèdiques Bàsiques				Idioma:	Català
Activitats en altres idiomes					Idioma:	Anglès
Coordinador:	Dr. Joaquim Ros					
Professors	e-mail:				H presencials*	
					Alumne	Professor
Joaquim Ros	joaquin.ros@cmb.udl.cat				20	95
Manel Portero	manuel.portero@mex.udl.cat				12	56
Judit Herreros	j.herreros@cmb.udl.cat				6	36
Neus Pedraza	neus.pedraza@udl.cat					
Avaluació continua	Avaluació					
Avaluació aprenentatges						

		Tipus avaluació
Teoria	50%	Proves escrites sobre continguts i conceptes teòrics.
Pràctiques	30%	Avaluació escrita de les activitats relacionades amb les pràctiques i la resolució de casos i problemes, en especial els relacionats amb metabolopaties i endocrinopaties d'interès
Seminaris/treballs tutoritzats	20%	Avaluació de la capacitat d'integració de conceptes i la seva aplicació de manera transversal a partir de la lectura d'articles científics
Tutories		
Competències Recollides al BOE 15 febrer 2008, Ordre Ministerial ECI/332/2008		
<p>3 Metabolisme. 4 Regulació i integració metabòlica. 5 Conèixer els principis bàsics de la nutrició humana 21 Conèixer la morfologia, estructura i funció del sistema endocrí. 24 Creixement, maduració i envelliment dels diferents aparells i sistemes. 27 Manejar material i tècniques bàsiques de laboratori. 28 Interpretar una analítica normal 71 Comprendre i interpretar críticament textos científics</p>		

1. Introducció a l'assignatura i contextualització dins de l'ensenyament

Està constituïda per temes relacionats amb el metabolisme intermediari i la influència de determinades hormones en el metabolisme. Es tracta de veure com els diferents tipus de molècules són interconvertides mitjançant reaccions catalitzades per enzims específics de vies metabòliques. Així es veuran mecanismes de producció

d'energia i vies de síntesi de macromolècules i com es poden regular aquestes vies per acció de diferents hormones. En els continguts s'inclouen aspectes clínics de la bioquímica –paràmetres més importants en relació al metabolisme dels diferents compostos i els seus valors normals- i aquells aspectes rellevants de les malalties metabòliques que se'n deriven d'un mal funcionament de la via metabòlica.

Aquests coneixements donen la base per entendre aspectes fonamentals de diverses patologies i les bases d'aplicació de determinats medicaments.

2. Competències del pla d'estudis a les que contribueix

Específiques	Objectius	
<ul style="list-style-type: none"> *Metabolisme. *Regulació i integració metabòlica. *Conèixer els principis bàsics de la nutrició humana *Creixement, maduració i envelliment dels diferents aparells i sistemes. *Conèixer la morfologia, estructura i funció del sistema endocrí. *Manejar material i tècniques bàsiques de laboratori. *Interpretar una analítica normal *Comprendre i interpretar críticament textos científics 		
Transversals	Activitats	Avaluació

3. Objectius

A. Objectius de coneixement:

Per superar l'assignatura s'haurien de comprendre i saber els següents blocs temàtics:

1. Els mecanismes de producció d'energia
2. Les rutes principals del metabolisme de glúcids, lípids, aminoàcids, nucleòtids.
3. Els enzims que son clau en aquestes rutes metabòliques, la seva funció i regulació.
4. Obtenir una visió integrada del metabolisme energètic i com es dona una interdependència de les diferents vies d'utilització de compostos metabòlics.
5. Les hormones que intervenen en la regulació dels processos metabòlics
6. Conèixer algunes patologies que son conseqüència de disfuncions de les vies metabòliques i/o accions hormonals

B. Objectius de capacitat

7. En el desenvolupament de l'assignatura s'ha de ser capaç de resoldre problemes (casos clínics) relacionats amb el funcionament normal o patològic de vies metabòliques
8. Utilitzar tècniques d'anàlisi rellevants en aspectes clínics de la bioquímica
9. Cerca d'informació i anàlisi d'articles científics
10. Entendre i discutir articles científics relacionats amb el metabolisme i endocrinologia metabòlica
11. Potencia la utilització de llenguatge científic de Bioquímica i Biologia Molecular,
12. Estimula el treball en equip

4. Programa de continguts

1. Principis generals de metabolisme i principals mecanismes de regulació metabòlica: visió general

2. Cicle de Krebs (o de l'àcid cítric).

Acetil-CoA: Estructura i procedència. Reaccions del cicle. Rendiment energètic i regulació. Característiques amfiboliques del cicle. Reaccions anapleròtiques. Rendiment energètic

3. Metabolisme glucídic.

Transport de glucosa a l'interior cel·lular. La via glucolítica: Reaccions i etapes de regulació. Destins metabòlics del piruvat. El complex piruvat deshidrogenasa: mecanisme i regulació. Glucòlisi anaeròbia. Importància fisiològica. Balanç energètic de la glucòlisi aeròbia i anaeròbia.

Via de les pentoses fosfat: Fase oxidativa i no oxidativa. Importància fisiològica en diferents teixits. Aspectes biomèdics rellevants: dèficit de glucosa 6P deshidrogenasa. Paper del glutatió. Metabolisme glucídic tumoral i en sistema nerviós.

Metabolisme del glicogen: regulació de la síntesi i degradació. Patologies metabòliques relacionades

Gluconeogènesi: Localització. Reaccions de la via. Precursors gluconeogènics. Mecanismes de control i importància fisiològica.

4. Metabolisme lipídic.

Visió general del metabolisme lipídic. Metabolisme de les lipoproteïnes plasmàtiques.

Oxidació dels àcids greixosos: activació i *beta*-oxidació. Balanç energètic.

Cetogènesi. Oxidació i paper regulador dels cossos cetònics.

Síntesi d'àcids greixosos: complex àcid gras sintasa. Origen del glicerol-3-fosfat. Origen del NADPH. Síntesi d'acilglicèrids: triacilglicèrids i glicerofosfolípids.

Regulació síntesi àcids greixosos/triacilglicèrids. Síntesi d'esfingolípids: vies metabòliques. Malalties congènites del metabolisme dels esfingolípids.

Metabolisme dels eicosanoids: prostaglandines, tromboxans i leukotrienes. Aspectes terapèutics rellevants

Colesterol: Biosíntesi i regulació de la via metabòlica.

Ruta endògena de les lipoproteïnes: Receptors de les lipoproteïnes. Interès biomèdic del metabolisme del colesterol i de les lipoproteïnes.

5. Metabolisme de proteïnes i aminoàcids.

Metabolisme del grup amí dels aminoàcids. Metabolisme de l'amoníac. Cicle de la urea. Exemples de metabolisme dels alfa-cetoàcids: aprofitament energètic.

Aspectes biomèdics rellevants del metabolisme dels aminoàcids: transaminases i anomalies congènites. Aminoàcids essencials i no essencials des del punt de vista nutricional.

paper dels aminoacids en la transferència de grups de 1C.

Biosíntesi de compostos derivats d'aminoàcids. Grup hemo/bilirubina. Aspectes biomèdics rellevants

Homeòstasi del ferro: regulació intracel·lular i sistèmica: rol de la transferrina, ferritina i hepcidina. Hemocromatosi.

6. Metabolisme de nucleòtids

Biosíntesi de nucleòtids purínics i pirimidínics.

Degradació dels nucleòtids de purina: producció d'acid úric. Alteracions patològiques del metabolisme de nucleòtids.

Biosíntesi de desoxirribonucleòtids: ribonucleòtid reductasa. Mecanismes de regulació.

7. Visió integrada del metabolisme de glúcids i lípids

Interrelacions tisulars del metabolisme energètic. Adaptació metabòlica al dejuni /realimentació.

8. Endocrinologia metabòlica:

Característiques dels sistemes hormonals.

9. Hormona del creixement (GH)

Estructura, síntesi, control, transport, metabolisme, accions i efectes.

Accions i efectes de les somatomedines.

10. Hormones de la medulla suprarrenal

Estructura, síntesi, control, metabolisme accions i efectes

11. Hormones de l'escorça suprarrenal

Estructura, síntesi, control de la síntesi.

Regulació i efectes dels glucocorticoides

Regulació i efectes dels mineralocorticoides

12. Hormones pancreàtiques

Estructura del pàncreas endocrí

Estructura, síntesi, control i metabolisme.

Accions i efectes

13. Hormones tiroïdals

El teixit tiroïdal i les paratiroides

Estructura, síntesi, control i metabolisme

Accions i efectes

14. Control endocrí del metabolisme fosfocalcic:

Vitamina D, PTH i calcitonina

Pràctiques de laboratori

1. Glúcids: Corba d'absorció de glucosa

2. Lípids: Determinació de nivells de colesterol total, HDL i triacilglicèrids. Predicció de risc cardiovascular

3. Aminoàcids i compostos derivats: Determinació d'activitat de transaminases. Determinació de bilirrubina total

4. Determinació de ferro total i TIBC

5. Tasques a desenvolupar durant l'aprenentatge (Desplegament de l'assignatura)-

6. Avaluació dels aprenentatges

Teoria	50%
conceptes teòrics.	Proves escrites sobre continguts i
Pràctiques i problemes	30% (Pràctiques 10% ; Problemes 20%)
Avaluació escrita de les activitats relacionades amb les pràctiques i la resolució de casos i problemes, en especial els relacionats amb metabolopaties i endocrinopaties d'interès	
Seminaris/treballstutoritzats	20% [Presentació treballs seminari: 10% (qualitat de la presentació + examen al grup). Examen dels treballs dels grups: 105%]
Avaluació de la capacitat d'integració de conceptes i la seva aplicació de manera transversal a partir de la lectura de textos científics i la qualitat de presentació en grup.	

7. Bibliografia i altres recursos.

Metabolisme

Devlin. "BIOCHEMISTRY". Wiley-Liss

Baynes-Dominiczak "BIOQUÍMICA MÉDICA" Edició. Elsevier Mosby.

Voet-Voet "BIOQUÍMICA". Editorial Médica Panamericana.

Nelson-Cox "Lehninger. PRINCIPIOS DE BIOQUIMICA" Editorial Omega.

Berg-Tymoczko-Stryer "BIOCHEMISTRY". Freeman.

Endocrinologia metabòlica

GUYTON- Hall "TRATADO DE FISILOGIA MEDICA" 12ª edició. Saunders. 2010

Koeppen-Stanton "FISILOGIA –BERNE/LEVY" 6^a ed.9. Elsevier-Mosby 2009

Barret, Barman et al. "GANONG'S REVIEW OF MEDICAL PHYSIOLOGY" 24^a ed.. 2012

Revistes d'interès *(que es troben a la biblioteca de la Facultat)*

Annual Review of Biochemistry

Physiological Reviews

Investigación y Ciencia

Endocrine Reviews

The Lancet

New England Journal of Medicine

Sistema d'avaluació

	% nota	Tipus avaluació
Teoria	50%	Proves escrites sobre continguts i conceptes teòrics.
Pràctiques i problemes	30%	Avaluació test de les pràctiques de laboratori (10%) i la resolució de casos i problemes, en especial els relacionats amb metabolopaties i endocrinopaties d'interès (20%)
Seminaris/treballs tutoritzats	20%	Avaluació de la capacitat d'integració de conceptes i la seva aplicació de manera transversal a partir de la lectura d'articles científics. Capacitat de presentació de conceptes en públic
Tutories		A demanda de cada estudiant

Bibliografia i recursos d'informació

- Devlin. "BIOCHEMISTRY". 7ª edició. Wiley-Liss. 2010
-
- Baynes-Dominiczak "BIOQUÍMICA MÉDICA" 3ª Edició. Elsevier Mosby. 2011
-
- Voet-Voet "BIOQUÍMICA". 3ª edició. Editorial Médica Panamericana. 2007
-
- Nelson-Cox "Lehninger. PRINCIPIOS DE BIOQUIMICA" 5a Ed. Omega. 2009
-
- Berg-Tymoczko-Stryer "BIOCHEMISTRY". 6ª Edició. Freeman. 2007
-
- GUYTON- Hall "TRATADO DE FISILOGIA MEDICA" 12ª edició. Saunders. 2010
-
- Koeppen-Stanton "FISILOGIA –BERNE/LEVY" 6ª ed.9. Elsevier-Mosby 2009
-
- Barret, Barman et al. "GANONG'S REVIEW OF MEDICAL PHYSIOLOGY" 24ª ed.. 2012